Said Molla başka, Molla Said başkadır

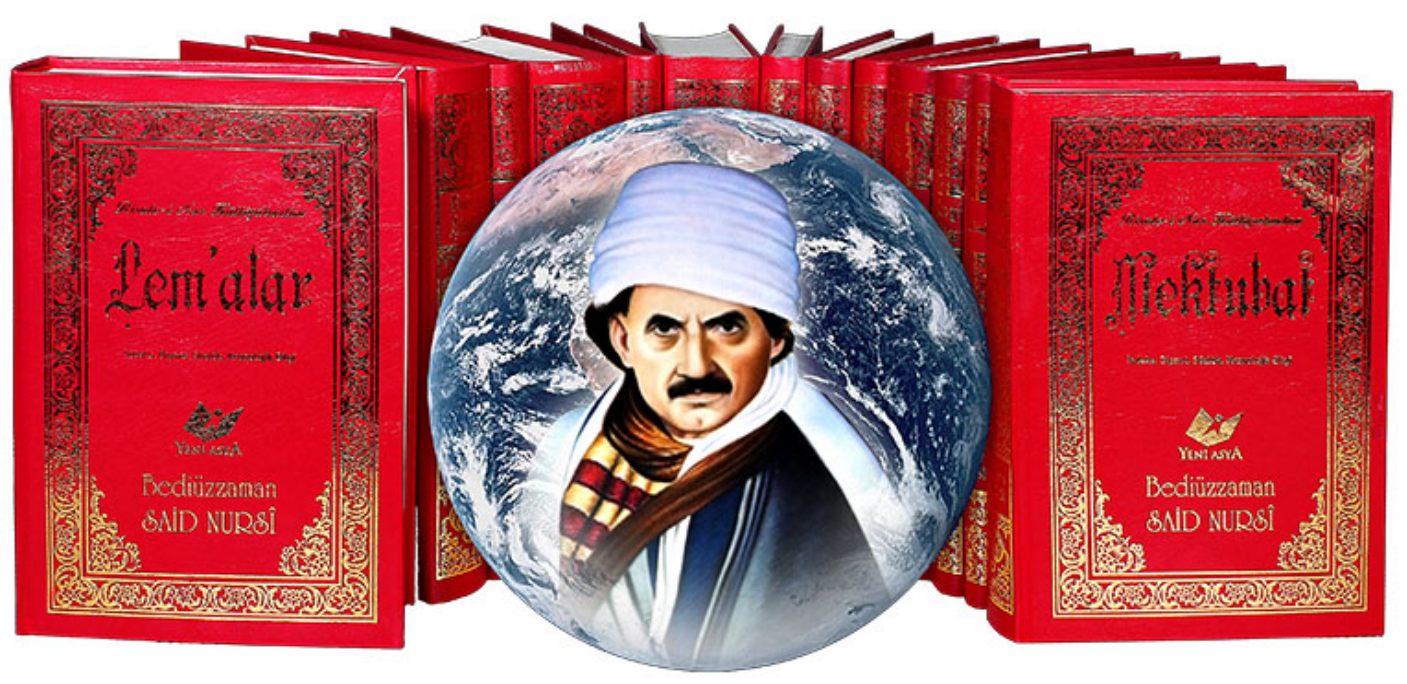

Molla Said ile Said Molla ayrı iki şahsiyettir.
Ancak bilinçli olarak bu iki şahıs aynı şahıs olarak takdim edilmekte ve zaman zaman da çok çirkin iftiralar eşliğinde Bediüzzaman Hazretlerine saldırılmaktadır. Öyleyse bu iki şahsiyetin hakikî mahiyetini ve özelliklerini ortaya çıkarmak gerekiyor. Böylece Molla Said ile Said Molla'nın ayrı şahsiyetler olduğu da anlaşılmış olacaktır. Said Molla özellikle gizlenerek isim benzerliğinden istifade etmeye çalışan muhariplerin, onun İngiliz ajanlığı, muhbirliği ve ihanetini Molla Said isminden yararlanarak Bediüzzaman Hazretlerine izâfe etmeye çalıştıklarını görüyoruz. Bu çirkin tuzağı deşifre etmek gerekiyor. Bizler de yaptığımız araştırmalarla bu iki şahsiyetin mahiyetini, kim olduklarını ve özelliklerini ortaya çıkarmaya çalıştık.

Molla Said Kimdir? Molla Said Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin genç yaşlarında kullandığı bir unvandır. Özellikle doğuda ilim erkânı arasında kullanılan bu unvan, halkta da iştihar etmiş ve Molla Said lâkabı böylece Bediüzzaman Hazretlerinin gençlik dönemine damgasını vurmuştur.

Bediüzzaman Hazretlerinin Tarihçe-i Hayatı'nın İlk Hayatı bölümünde "Molla Said" unvanının geçtiği yerler şunlardır:

* Molla Said tâ küçük yaşlarında izzetli bir hayat yaşıyordu. Kimsenin minneti altına girmiyordu."Molla Said'de küçük yaşta görülen bu izzet, nefse muhabbetten gelmiyordu. Kader-i İlâhî, istikbalde i'lâ-i kelimetullah vazifesini inayetiyle vereceği bir abdine, o vazifeyi bihakkın ifası için lâzım olacak hasletlerden biri olan izzet-i ilmiyeyi vermişti. Molla Said, henüz o zaman bunun mahiyet ve hikmetini belki bilemiyordu, fakat zaman gösterdi ki, şimdi muhteşem bir ağaç mahiyetini alan Risale-i Nur'un muazzam ve geniş hizmetinin levazımatından olan izzet-i ilmiyeyi Cenâb-ı Hak Molla Said'in ruhunda, tâ o zaman küçük bir çekirdek olarak dercetmişti."1

* O zamanlar Şarkî Anadolu'da pek çok âlim ve hoca vardı. Maişetlerini zekât ve yardımlarla karşılıyorlardı. İcazet almış olan bu hocalar medreselerde hasbetenlillâh vazife yapar ve meccanen ders verir; talebelerin iaşe ve levazımatını da halk deruhte ederdi." Bunların içinde yalnız Molla Said, hiçbir suretle zekât almıyordu. Zekât ve başkasının eser-i minneti olan bir parayı kat'iyen kabul etmiyordu. (Haşiye)2"3

* Bir gün, bu meşhur müderris (Molla Mehmed Emin Efendi) camide ders okutmakta iken, Molla Said itiraz ederek, "Efendim, öyle değil" hitabında bulunur.4

* Bilindiği üzere Molla Said küçük yaşlarda ilim meclislerine girer ve bir süre de Erzurum vilâyetine tâbi Beyazıt'a gider. Hakikî tahsilini de burada Şeyh Mehmed Celâlî Hazretleri'nin yanında yapar. "Bu zamana kadar hep "sarf" ve "nahiv"

mebadileriyle meşgul olmuştu ve “izhar”a kadar okumuştu. Bayezit’te Şeyh Mehmed Celâlî Hazretlerinin nezdinde yaptığı bu hakikî ve ciddî tahsili üç ay kadar devam etmiştir. Fakat pek gariptir. Zira Şarkî Anadolu usul-i tedrisiyle, Molla Cami’den, nihayete kadar ikmal-i nüsah etti. Buna da, her kitaptan bir veya iki ders, nihayet on ders tederrüs etmekle muvaffak oldu ve mütebakisini terk eyledi. Hocası Şeyh Mehmed Celâlî Hazretleri ne için böyle yaptığını sual edince, Molla Said cevaben, ‘Bu kadar kitabı okuyup anlamaya muktedir değilim. Ancak, bu kitaplar bir mücevherat kutusudur; anahtarı sizdedir. Yalnız sizden şu kutuların içinde ne bulunduğunu göstermenizin istirhamındayım. Yani, bu kitapların neden bahsettiklerini anlayayım da, bilâhare tab’ı-ma muvafık olanlara çalışırım,’ demiştir.”5

Bediüzzaman Hazretleri Eski Said devresinde Molla Said olarak iştihar etmiş ve Tarihçe-i Hayat eserinde özellikle ilk hayat devresinde Molla Said olarak yâd edilmiştir. Bu dönemde Molla Said’in göstermiş olduğu kahramanlıklar ve yaşadığı önemli hadiselere yer verilmiştir.

Bunlar: Molla Abdullah ile yaşadığı olaylar ve okuduğu kitaplardan imtihan edilişi.6 Hocası Molla Fetullah’ın kendisini imtihan edişi.7 Şeyh Emin Efendinin, mütenevvi ilimlerden ve en müşkül meselelerden on altı sual tertip ederek sorması. Molla Said, suallerin umumuna cevap vermesi.8 Cizre âlimleriyle münâzarası ve Mustafa Paşa ile yaşadığı hadiseler.9

Molla Said’in diğer müşahhas özelliklerini ve yaşadığı çarpıcı hadiseleri okumak için Tarihçe-i Hayat’tan İlk Hayatı bölümünün okunması yeterli olacaktır.

Ayrıca Molla Said’i en kısa ve öz şekilde Emirdağ Lâhikası mektuplarında Yeşil Oğlu Mehmed Salih şöyle anlatmaktadır: “El’an Afyon’un Emirdağı kazasında ikamete memur olan Molla Said, doğumundan itibaren Türk kardeşleri arasında yaşamış, Türk seciyesiyle perverde olmuş, Umumî Harbde Kafkas’ın karlı dağlarında kahraman askerlerimiz arasında gönüllü alay kumandanı olarak mücahede ve irşad için dolaşıp büyük bir harb madalyası almış, Sarıkamış taarruzunda, Bitlis’in sukutunda yaralı olduğu hâlde esir olup senelerce Rus garnizonlarında çile çekmiş, firar edip İstanbul’a gelerek ilmî kudretine binaen Dârülhikmeti’l-İslâmiye azalığında bulunmuş, Kuva-i Milliye ihdasında halkı mücahedeye teşvik etmiş, Büyük Millet Meclisi’nin ilk senesinde Ankara’ya gelerek Hacı Bayram misafirhanesinde birçok müteredddit kimselere vatanın müdafaası lüzumunu anlatmak hizmetinde bulunmuş olan bu hakikî vatanperver insan…”10 başka isimlerle iltibas edilemez, edilirse hak ve hakikat iltibas edenleri ve bilinçli olarak ona karşı su-i zan besleyenleri tekzip edecektir.

Görüldüğü üzere Molla Said unvanı ile gençlik yıllarında bilinen Bediüzzaman Hazretleri, hakikî bir vatanperver olarak Türk kardeşleri ile birlikte uhuvvet ve muhabbetle hizmet etmiş, vatan savunması ve millî mücadele yıllarında gönüllü olarak vazife alıp büyük mücadeleler içine girmiş bir kahramandır. Bütün Tarihçe-i Hayatı net olarak ortada olan vatan kahramanı ve âlim olan bu zata karşı atılan iftiralar tutmayacak ve o iftiralar muhataplarına geri dönecektir.

Dipnotlar:

1- Tarihçe-i Hayat, 2013, s. 53.
2- Zekât ve sadâka ve mukabilsiz hiçbir şey almadığının sebep ve hikmeti, Risale-i Nur’dan İkinci Mektub ve sair risalelerde beyan edilmiştir. Evet, Molla Said’in istikbalde Risale-i Nur’la göreceği hizmet-i imaniyeyi kemal-i ihlâsla ifası ve bu hizmetin meydana gelebilmesi için “Uhrevî hizmetin mukabilinde hiçbir şey talep etmemek” olan kudsî düsturun icmalî bir fihristesi, daha küçük yaşında iken rahmet-i İlâhiye tarafından ruhunda yerleştirilmiştir.
3- Tarihçe-i Hayat, 2013, s. 55.
4- a.g.e., s. 56.
5- a.g.e., s. 57.
6- a.g.e., s. 60.
7- a.g.e., s. 61.
8- a.g.e., s. 64.
9- a.g.e., s. 68, 69.
10- Emirdağ Lâhikası-I, 2013, s. 267-268

Said Molla başka, Molla Said başkadır (2)

Said Molla, Bediüzzaman Hazretlerinin gençlik yıllarında kullanmış olduğu Molla Said unvanı ile iltibas edilmiş bir şahsiyettir. Said Molla'yı biraz daha yakînen tanıyalım ve Molla Said (Bediüzzaman) ile hiçbir benzerliği ve alâkasının olmadığını görelim.

Said Molla kimdir?

Said Molla, Molla Said'den (Bediüzzaman) ayrı bir şahsiyet olup; Cumhuriyet'in kurulmasından önce kurulan cemiyetlerden birisi olan "İngiliz Muhipleri Cemiyeti" kurucusudur. İngiliz ajanı olan bu şahıs, çeşitli şekillerde halkı veya hükümet yetkililerini İngiliz sevgisi ile aşılamaya çalışan bir İngiliz muhibbidir. Bu zat ile alâkalı tarihî kaynaklarda pek çok ifadeler bulunmaktadır. O dönemde Mister Frew isimli rahiple olan yazışmaları, meclis yetkililerine attığı telgraf ve mektupları, bizzat Nutuk'ta ve Millet Meclisindeki konuşmalarında da ilân edildiği üzere, tarihe "vatan haini" olarak geçmiş bir şahıstır. Bu şahsın Bediüzzaman Hazretleri ile kasten karıştırılması, tarihi az-çok bilenler ve Bediüzzaman'ın Risale-i Nur eserlerini birazcık karıştıranlar için oldukça komik bir iddiadır. Çünkü Bediüzzaman, İngilizlerin İstanbul'u işgali esnasında birlik ve beraberliği sağlamak namına halka konuşmalar yapıp, eserler neşredip millî mücadelede bulunmuş, hakkında İngilizlerin idam kararı verdiği tarihî, millî ve dinî bir kahramandır.

Yine Bediüzzaman, vatanın diğer ucunda Ermenilere karşı vatan savunması yapmış, Ruslara esir düşmüş, büyük zorluklar ve fedakârlıklar yapmış, mukabilinde o zamanki hükümet tarafından taltif edilmiş, mükâfatlandırılmış birisidir. Hâl böyle olunca millî bir kahraman olduğu o dönemin hükümeti tarafından bile kabul edilip takdir edilen birisini, bu durumun tam aksiyle yani bir "İngiliz ajanı" ile karıştırmak normal şartlarda pek de masumane bir yalan olmamaktadır.1

İngiliz ajanı Said Molla ile ilgili belgelere ve kayıtlara geçmiş olan bilgiler şöyledir: "Said Molla (d. 1880, İstanbul – ö. 1930, Yunanistan), 1880 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. Anadolu Kazaskeri Mustafa Neşet Molla'nın oğlu, II. Abdülhamid devri şeyhülislâmı Cemalettin Efendi'nin yeğenidir. Osmanlı devlet adamı, Şûra-i Devlet üyesi, Adalet Bakanlığı Müsteşarı ve İngiliz ajanıdır."2 Mütareke Döneminde (1918-1922) Türk Millî Mücadelesine muhâlefeti ve İngiliz taraftarlığıyla öne çıkmış bir isimdir. M. Kemal'in Nutuk adlı eserinde üzerinde önemle durulan şahsiyetlerden biridir.3 Yüzellilikler arasında yer alır. 1918 yılı sonunda Yeni İstanbul (Türkçe İstanbul) gazetesini yayınladı. Gazetenin 9 Kasım 1918 tarihli ilk sayısında "İngiltere ve Biz" adlı bir yazı yayınlayan4 Said Molla, 1919 yılında İngiliz Muhipler Cemiyeti'ni kurarak cemiyetin başkanlığını yaptı. 1920 yılında bir süre Adliye Müsteşarlığı görevinde bulundu.

26 Ağustos 1922'de başlayan Büyük Taarruz sonucu Türkler tarafından kesin zafer elde edilmesi üzerine Kuva-yı Milliye'ye başından beri muhalefet etmiş olan Said Molla, telâşa düşen diğer bazı muhalifler gibi İngiliz elçiliğine sığındı. Kendisine İngiliz General Harrington tarafından özel bir pasaport verildi. Bu pasaportla Mudanya Mütarekesi öncesinde ülkeyi terk etti.5

Ülkeden Kaçışından Sonraki Hayatı

Ülkeden çıktıktan sonra sırasıyla Romanya, Fransa, İtalya, Mısır, Kıbrıs ve Yunanistan'da bulundu. Romanya'da bir yıl kadar kaldı. 1923 yılı Ekim ayı başında bu ülkeden sınır dışı edildi. Kendisi gibi kaçarak Romanya'ya gelmiş olan eski İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey ile anlaşmazlık yaşayan Said Molla'nın Mehmet Ali Bey hakkında yaptığı aşağılayıcı yayınlar Bakanlar Kurulu kararı ile Romanya'dan çıkarılmasına sebep oldu.

Romanya'dan ayrıldıktan sonra kısa bir süre Fransa'da kaldı. 3 Aralık 1923 tarihli "Muhaliflere Hitabım" başlıklı risalesini İtalya'da kaleme aldı. Bu risalenin muhtevası zararlı görülerek Türkiye'ye girişi yasaklandı. 1924 yılında TBMM'nin çıkardığı yüzellilikler listesinde yer aldı. TBMM, hazırladığı 150 kişilik liste dışında kalan İngiliz işbirlikçilerini affetti; "Türkçe İstanbul Gazetesi sahibi Sait Molla", listede 98. Sırada yer alan isimdi. Mısır ve ardından Kıbrıs'a gitti. Kıbrıs'ta 5 yıl (1925-1930) bulundu. Burada Kıbrıs Türklerinin M. Kemal devrimlerini takip etme ve uygulamaya koyma girişimlerini baltalamaya çalıştı.6 Ancak çalışmalarında başarılı olamadı. Kıbrıs'tan sonra gittiği Yunanistan'da 14 Temmuz 1930'da öldü.

İngiliz Ajanlığı Hakkında

Türkiye'nin, İngiliz himayesi altına girmesi konusunda en faal çalışmış kişilerden birisi olan İngiliz Ajanı Rahip Frew ile

Said Molla arasındaki yazışmalar ele geçmiş ve bu mektuplarda Frew'dan yüklü miktarlarda para aldığı ve bu paraları isyan çıkartmak amacıyla Anadolu'daki bazı şifreli isimlere gönderdiği anlaşılmıştır. Nutuk'ta belgeler bölümünde Rahip Frew'a yazdığı mektuplar verilmiştir. Ajan Frew'a yazdığı mektuplarda Kürt Teali Cemiyeti mensuplarına doğudaki faaliyetleri için para gönderdiğini yazmıştı.7/8 Ayrıca tarihçi Cemal Kutay kitaplarında Said Molla'dan İngiliz ajanı diye bahsetmektedir.9

Sonuç

Şimdi, hakikat-i hâl böyle olduğu halde, Molla Said (Bediüzzaman Said Nursî) ve Said Molla hakkında küçük bir internet araştırması ile ulaşılabilecek bilgi edinme yolları varken, hâlen kastî olarak Said Nursî hakkında "İngiliz ajanıdır" gibi bir yalana tevessül edenler her halde vicdandan, insaftan, insanlıktan tecerrüd etmiş olmalıdır. Ey müfteriler! Lütfen haddinizi aşmayınız, meydanı da boş sanmayınız ve susunuz! Yoksa maskara olacaksınız, yaptığınız iftira ve yalanlar yüzünüze çarpılacaktır.

Dipnotlar:

1- http://www.bediuzzamansaidnursi.org/said_nursi_seyh_said_ve_said_molla.html

2- Millî Kurtuluş Tarihi, 1838'den 1995'e. İstanbul. ISBN 975-478-026-9. "İngiliz Sevenler Derneğinin bu açık çalışmaları yanı sıra, Rahip Frew ve ajan Sait Molla bir yeraltı faaliyetini sürdürmüşlerdir. Sait Molla'nın üstad dediği Rahip Frew'a yazdığı ele geçen belgeler 1919 ve 1920 yıllarındaki iç isyanlarda bunların oynadığı rolü apaçık gözler önüne sermiştir."
3- Yrd. Doç. Dr. Mehmet Demiryürek, Said Molla'nın Nice'deki Yayımladığı Risale ve Tahlili, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 64-65-66, Cilt: XXII, Mart-Temmuz-Kasım 2006.
4- Yrd. Doç Dr. Mehmet Demiryürek, Kıbrıs'ta Bir 150'lik: Said Molla (1925-1930), Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 57, Cilt: XIX, Kasım 2003.
5- https://tr.wikipedia.org/wiki/Sait_Molla
6- Yrd. Doç Dr. Mehmet Demiryürek, Kıbrıs'ta Bir 150'lik: Sait Molla (1925-1930), Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 57, Cilt: XIX, Kasım 2003.
7- Millî Kurtuluş Tarihi, 1838'den 1995'e, İstanbul, ISBN 975-478-026-9.
8- Nutuk, c. 3, Belgeler, Sait Molla nasıl çalışıyordu (ele geçirilen mektupları).
9- Cemal Kutay, Osmanlı'dan Cumhuriyete